

לעידוד וחיזוק הלימוד והחזרה
בספה"ק סיפורי מעשיות משנים קדמוניות
שסיפר רבינו הקדוש רבי נחמן מברסלב זיע"א

דעם רבינ'ס משלים

שני העשירים

יכול למלאת משאלותי, בכפלי כפלים. רק שאנכי איני יכול לכנס ולבוא לאיש גדול כזה, אבל אתה יכול לבוא אליי. תרחם עלי בזה, לבקש ממנו עבורי שימלא משאלותי, ובזה תושיעני בודאי כל צרכי ישועתי בשלמות.

כמו כן הוא ממש כביכול, שאנו מבקשים אצל הרחמים פשוטים, שיעוררו רחמים אצל הרחמים הגדולים, ומשם יקבלו רחמים להושיענו כל צרכינו בשלמות... כי אנו אין בנו כח כי אם לעורר הרחמים פשוטים... אבל אלו הרחמים יש להם גבול, וכפי מדת הרחמים הפשוטים האלו, חס ושלום, אי אפשר להושיע לנו. על כן אנו צריכין לבקש שהרחמים סתם שאנו מעוררין בתפלתנו אצל השם יתברך, שאלו הרחמים בעצמם יתפללו ויעוררו הרחמים הגדולים, שיהיה נמשך עלינו רחמים רבים משם, ועל ידי זה יהיה לנו ישועה בודאי, וזהו בחינת תפלת הקדוש ברוך הוא כנ"ל: והבן היטב, פי הם דברים נפלאים ונוראים מאד:

(לקוטי מוהר"ן ק"ה)

פי יש אצל השם יתברך רחמים פשוטים ורחמים גדולים והנה למשל, כשיש בעיר שני עשירים, אחד יש לו עשירות פשוט, והשני הוא עשיר גדול מאד ומפלג בעשירות עצום והון רב מאד מאד אשר אי אפשר להעריך עשירותו. והצרך אדם אחד לישועה גדולה, העולה לסף רב. והוא אינו יכול להתקרב לבקש מבקשו, כי אם להעשיר הקטן במעלה, כי להעשיר הגדול אי אפשר לו לבוא אליו. אבל זה העשיר הקטן, אף-על-פי שהוא רוצה לעזר לו בכל יכלתו, אף-על-פי-כן לא יוכל לקבל מבקשו ממנו, כי אין ביכלתו למלאת משאלותיו של זה האיש, כי משאלותיו גדולים מיכלתו. על כן עצה היעוצה לזה האיש הצריך ישועה, שיעשה כה. שילך לזה העשיר הקטן שבקל יכול להתקרב אליו, ולעורר רחמים אליו. שיבוא אליו, ויאמר לו, הנה אני נצרך לישועה גדולה, ואני יודע שאתה חפץ לרחם עלי, אבל אין ביכלתך למלאות משאלותי, על כן מבקשי ממך, כי הלא אתה רוצה לרחם עלי, יהיה זאת הרחמנות שלך עלי, שאתה תלך להעשיר הגדול מאד לבקש רחמים ממנו שימלא משאלותי, כי לעצם עשירותו הגדול, הוא

ספורי מעשיות משנים קדמוניות

מעשה י' - מבערגיר ועני (10)

אותו: מה אתה מבקש באלו האילנות, כנ"ל, ואחר־כך אתה חוזר ועיניך בכויות? השיב להם וספר להם כל אותו המעשה, שבת הקיסר שלחה לו כתב וכו', וטמן אותו באלו אילנות, ובא רוח סערה וכו', כנ"ל, ועתה הוא מבקש אולי ימצא.

אמרו לו: למחר, כשתלך לבקש, גלך גם־כן עמך, אולי נמצא אנחנו אותו הכתב. וכן היה, והלכו הם עמו גם־כן, ומצאה הבת קיסר את אותו הכתב באילן, ופתחה אותו וראתה, שהוא כתב־ידה ממש.

חשבה בדעתה: אם תגיד לו תכף שהיא היא, כשתחזר ותפשט אלו המלבושים ותחזר ליפיה ותהיה שוב יפת־תאר כמקדם יוכל לפל ולגוע, והיא רוצה שיהיה בכשרות כדת. והלכה והחזירה לו הכתב, ואמרה לו, שמצאה הכתב. ותכף נפל חלשות. והחיו והבריאו אותו, והיה ביניהם שמחה גדולה.

אחר־כך אמר אותו הבחור: למה לי הכתב? היכן אמצאה? כי בהכרח היא עכשו אצל איזה מלך, ולמה לי זאת? אבלה פאן ימי חיי! והשיב לה הכתב ואמר לה: הא לך הכתב ותלך ותשאנה (כי היא נדמית לזכר, כנ"ל) ורצתה לילך.

שוב התחיל הקיסר להתאנח ולגנות: כמה שיבה רעה ומרה להקיסר הזה, כי שמע, שהיפת־תאר שלו נאבדה, והוא נשלח! ויאמר, עוד אותו הבחור: בשביל אכזריותו וגדלותו שלו אבד את עצמו ואת בתו, ואני נשלכתי לכאן; הכל על־ידי!

שאלו עוד (הינו הקיסר להבחור): אם היה בא לידך היית נוקם בו? השיב לו: לא! אדרבא! הייתי מפרנסו ממש כמו שאני מפרנס אותך.

ויתודע הקיסר אליו והודיעו, שהוא בעצמו הוא הקיסר הנ"ל, ומה שעבר עליו וכו'. ונפל עליו (הבחור הנ"ל) וחבקו ונשקו. והיא (הינו היפת־תאר, שהיתה גם־כן שם, רק שהיתה נדמית לזכר) שמעה כל זאת, מה שאלו מדברים זה לזה.

והבחור הנ"ל היה דרכו לילך בכל יום ועשה לו סימן בשלשה אילנות, כי היה שם אלפי אלפים אילנות, ובקש שם הכתב הנ"ל (הינו בשלשה אילנות מהם) ועשה בהם סימן כדי שלמחר לא יצטרך לבדוק ולחפש באלו השלשה אילנות. כלי האי ואולי ימצא אותו הכתב הנ"ל.

וכשהיה חוזר משם, היה בא עם עינים בכויות מחמת שהיה בוכה, כשבקש ולא מצא. שאלו

עָלְיוּ מְאֹד עַל שְׁבִיבוֹ הָיָה כָּל הַנָּ"ל, אַךְ אָף-עַל-פִּי כֵן הִכְרַחָה לְמִלְאוֹת רִצּוֹן בְּתָהּ. וְרָצוּ לְהִשְׁבִּיבוֹ וַיִּבְקְשׁוּ וְהִנֵּה אֵין הַקִּיסָר נִמְצָא כָּלֵל. וְהִגִּידָה לָּהּ בְּתָהּ, שְׂגָם הוּא בְּכָאן, וְהִיתָה הַחֲתָנָהּ. וְהַשְׁמַחָה בַּשְּׁלֵמוֹת, וְהַמְלוּכָה וְהַקִּיסָרִית קִבְּלוּ הַזּוּג הַזֶּה וּמְלָכוֹ בְּכַפָּה.

גַּם אַחֲרֵיכֶן לֹא הָיָה לְהַקִּיסָר הַזֶּקֶן גְּדֻלָּה, כִּי הִכַּל הָיָה עַל-יָדוֹ. הַמַּאֲטָרָאס טָפְחוּ טָפְחוֹ אוֹתוֹ עַל פְּנָיו וְדַחְפוּהוּ.

הַבְּעֵרְגִיר הָיָה לוֹ גְּדֻלָּה מְאֹד (כִּי הוּא) אָבִי הַקִּיסָר, שֶׁהוּא הַעֲקָר. בְּלוֹט כְּתִיב (בְּרֵאשִׁית י"ט): הִהֲרָה הַמְּלִט, הִינֵנוּ בְּעֵרְגִיר, וּמִמֶּנּוּ נוֹלַד מְשִׁיחַ, שְׂיָבוֹא בְּמַהֲרָה בְּיָמֵינוּ, אָמֵן.

יִשְׂרָאֵל הָיָה לָהֶם סִימְנִים בְּמִצְרַיִם (שְׁמוֹת א): "פְּקֹד פְּקֹדֵתַי" מִי שְׂיֹאמַר לָהֶם זֶה הַלְשׁוֹן, הוּא הַגּוֹאֵל. וְהַדְּבָר תְּמוּהָ: מֵאַחַר שֶׁיִּדְעוּ כָּל יִשְׂרָאֵל מִזֶּה, אִם-כֵּן מִהוּ הַסִּימָן? אֶפְשָׁר לֹא נִמְסָר אֶלָּא לְהַזְקֵנִים, וְגַם עַל הַגּוֹאֵל הָאֲחֵרוֹן בְּיָמֵינוּ יֵשׁ סִימְנִים.

מְשִׁיחַ יִגִּיד לְיִשְׂרָאֵל כָּל מַה שְׁעֵבֵר עַל יִשְׂרָאֵל בְּכָל יוֹם וָיוֹם. עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל בְּפֶרֶט.

תָּמַר אֲבֻדָּה גַּם-כֵּן הַסִּימְנִים, כְּמוֹבָא בְּמִדְרָשׁ (מִדְרָשׁ רַבָּה פְּרָשֵׁת בְּרֵאשִׁית פְּרָשָׁה פ"ה). גַּם כְּשֶׁהִיתָה יוֹצֵאת לְשָׂרָף, בָּא הַס"מ (הַסִּימָן ד'מ"ם) וְהִרְחִיק מִמֶּנָּה הַסִּימְנִים, וּבָא גְּבִרְיָאֵל וְקִרְבָּן, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר בְּמִדְרָשׁ, וּמִמֶּנָּה נוֹלַד מְשִׁיחַ, שְׂיָבוֹא בְּמַהֲרָה בְּיָמֵינוּ אָמֵן.

בְּעֵנֵינוּ הַמְבַאֵר בְּמַעֲשֵׂה זֶה, שֶׁכָּל אֶחָד בָּא עִם שִׁיר שֶׁל חֲשֵׁק, וְלִקְצָתָם וְכוּ', הַנִּמְשָׁל מוֹבָן, שֶׁכְּמוֹ כֵּן כְּמָה גְּדוֹלִים עוֹשִׂים מַה שְׁעוֹשִׂים, וְכָל אֶחָד אוֹמֵר שִׁירִים וְכוּ' יוֹצֵא וְרוֹצֵים לְהַשִּׁיג תְּכֵלֶת הַמְּבֻקָּשׁ, וְאֵין מִי שֶׁזוֹכֵה לְעַקֵּר הַתְּכֵלֶת הָאֲמִתִּי בַּשְּׁלֵמוֹת, כִּי אִם הָרְאוּי לָזֶה, וְלִקְצָתָם מְשִׁיבִים עַל יְדֵי שְׁלִיחַ אוֹ מֵאֲחֻרֵי הַכֶּתֶל אוֹ שְׁמַרְאִים לָהֶם פְּנִים וְכוּ', כְּמוֹבָא בְּהַמַּעֲשֵׂה הַנָּ"ל, אַךְ לְסוּף, הִינֵנוּ כְּשֶׁמְסַתְּמִיקִים, מְשִׁיבִים לָהֶם, שֶׁעֵדִין לֹא עָשׂוּ כְּלוּם וְכוּ', כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב שֶׁם בְּמַעֲשֵׂה סוּף הַתְּשׁוּבָה, שֶׁמְשִׁיבָה הַיִּפְתָּתָא, עֵין שֶׁם, עַד שְׂיָבוֹא הַמְּנַהֵיג הַנִּכּוֹן וְכוּ'.

וּבִקְשָׁה מִמֶּנּוּ, שְׂיִלֵף עִמָּה גַּם-כֵּן, כִּי הוּא בּוֹדָאי יִקַּח אוֹתָהּ, וְהָיָה הַטוֹב הַהוּא, אֲשֶׁר יִהְיֶה לִי, אֲתָן לָךְ חֶלֶק גַּם-כֵּן (הִינֵנוּ שֶׁהִבַּת קִיסָר, שְׁנַדְמִית לְזָכַר, אֲמָרָה אֶל הַבַּחּוּר, שֶׁלֹּא יִדַּע שֶׁהִיא בַּעֲצָמָה הִיא הַיִּפְתָּתָא הַנָּ"ל, שְׂיִלֵף עִמּוֹ גַּם-כֵּן, וְהוּא בּוֹדָאי יִקַּח אֶת הַיִּפְתָּתָא וְיִיטֵב עִם הַבַּחּוּר גַּם-כֵּן). וְהַבַּחּוּר רָאָה, שֶׁהוּא אִישׁ חָכָם (הִינֵנוּ הִבַּת קִיסָר, שְׁאֲנֵנוּ מִדְּבָרִים עָלֶיהָ בְּלִשׁוֹן זָכָר כְּנָ"ל), וּבּוֹדָאי יִשְׁיֵג וְיִקַּח אוֹתָהּ, וְנִתְרַצָּה לִילֵף עִמּוֹ

וְהַקִּיסָר הַנָּ"ל הָיָה נִשְׁאָר לְבָדוּ, כִּי הוּא הָיָה יָרָא לְשׁוֹב אֶל הַמְּדִינָה, וּבִקְשָׁה מִמֶּנּוּ שְׂיִלֵף גַּם-כֵּן, כִּי מֵאַחַר שֶׁהוּא יָשׁוּב וְיִקַּח הַיִּפְתָּתָא, אֵין לוֹ אִימָה עוֹד (כִּי יַחֲזֹר הַמְּזֹל) וְיִוֹכַל לְהִשְׁבִּיבוֹ גַּם-כֵּן.

וְהִלְכוּ אֵלָיו הַשְּׁלֵשָׁה יַחַד, וְשִׁכְרוּ לָהֶם סְפִינָה. וּבָאוּ אֶל הַמְּדִינָה, שְׂיִוְשְׁבַת שֶׁם הַקִּיסָרִית, וּבָאוּ אֶל אוֹתוֹ הָעִיר, שֶׁהִיא יוֹשְׁבַת שֶׁם, וְהַעֲמִידוּ הַסְּפִינָה,

וְיִשְׁבָּה עֲצָמָה (בַּת הַקִּיסָר): אִם תּוֹדִיעַ תִּכְפֶּה לְאַמָּה, שֶׁבָּאָתָה תּוֹכַל לְגוֹעַ. וְשִׁלְחָה אֶצְלָהּ בְּאֲשֶׁר שְׁנַמְצָא אִישׁ, שְׂיִוְדַע יְדִיעָה מִבְּתָהּ. אַחֲרֵיכֶן הִלְכָה בַּעֲצָמָה וְסִפְרָה לְהַקִּיסָרִית כָּל מַה שְׂיַעֲבֵר עַל בְּתָהּ, וְסִפְרָה לָּהּ כָּל הַמַּעֲשֵׂה, וּלְבַסוּף אֲמָרָה לָּהּ: וְהִיא גַּם-כֵּן בְּכָאן. אַחֲרֵיכֶן אֲמָרָה לָּהּ הָאֲמֵת: אֲנִי אֲנִי הִיא,

הוּא גַּם-כֵּן בְּכָאן, אַךְ אֲמָרָה לָּהּ, שֶׁאֵינָה רוֹצֵה בְּאֶפֶן אַחַר, רַק שְׂיִשְׁבִּיבוּ אֶת אָבִיָּה הַקִּיסָר לְמִקוּמוֹ, וְאַמָּה לֹא הִיתָה מְרַצִּית לָזֶה כָּלֵל, כִּי חָרָה לָּהּ

שאלות לחידודא

כחן 38אך:

מעשה י' מבערגיר ועני (10)

- א. מה עשה בן הבערגיר עם הכתב שנמצא?
 - נתנו לקיסר
 - השאיר אצלו
 - נתנו לבת הקיסר
- ב. לאיזה מדינה הגיעו?
 - למדינה שהיה שם הבערגיר
 - למדינה שיושבת שם הקיסרית
 - למדינה שהיה שם הרוצח
- ג. מה שלחה בת הקיסר להודיע לאמה?
 - שנמצאה בת הקיסר
 - שנמצא איש שיודע ידיעה מבתה
 - שנמצא איש שיודע היכן נמצאת בתה
- ד. למי היה גדולה אחר כך?
 - לקיסר
 - לבת הקיסר
 - לבערגיר
- ה. האם למדת את המעשה השבוע?
 - כן
 - לא
 - חלק

- א. מי גילה את עצמו הראשון?
 - הקיסר
 - בן הבערגיר
 - בת הקיסר
- ב. מי התגלה עצמו השני?
 - הקיסר
 - בן הבערגיר
 - בת הקיסר
- ג. מה היה עושה בן הבערגיר כשחיפש ולא מצא הכתב?
 - התעצב
 - בכה
 - התחזק
- ד. מי מצא בסוף את הכתב?
 - הקיסר
 - בן הבערגיר
 - בת הקיסר
- ה. מה קרה לבן הבערגיר כשנמצא הכתב?
 - נפל חלשות
 - שמח מאוד
 - בכה מרוב התרגשות

בעומק המעשה

בסוף: מה לא היה להקיסר הזקן - ולמה? - ומה היה לבערגיר?

מי היה בסוף הקיסר?

תשובות על המבחן של שבוע שעבר

מי מהשלושה (המלך העני, הבן הבערגיר, ובת הקיסר) הגיע למדבר בגלל רוצח?
 בת הקיסר, ובן הבערגיר: (מפני מה הוא רוצח? ... בשביל אכזריות שלו וגסותו באתי לכאן)